

Pravijo, da ima divjačina po devet kož. Prav toliko jih menda ni, vendar pa nekaj. In te kože se morajo odstraniti iz vseh delov, posebno pa iz reber in hrbta. Paziti se mora na to, da se meso ne poškoduje ali celo s kožo vred potegne.

Tako pripravljeno meso se lahko porabi sveže ali pa se položi v kvašo, kjer ostane 1 do 2 dni, v prav hladnem prostoru, brez škode tudi 4 do 5 dni. Kvaša je priporočljiva za meso starih živali, ker se to omehta, medtem ko se mlado meso preveč izluži. V kvašo se lahko vložijo vsi deli razun jeter, pluč in srca.

Kvaša za divjačino.

Na dva in pol litra vode prilij četrt litra močnega kisa. Če kis ni dovolj hud, vzemi manj vode in več kisa. Tekočina mora biti precej kislata. Dodaj na liste zrezano: srednje velik koren, par korenin peteršilja, pol srednje debele zelene, srednje čebulo, nadalje 20 zrn popra, 10 zrn gvircica, 3 lavorjeve liste, mali šopek timijana in če imaš tudi par zrn brinja ter tri koleščke limone. Vse to skupaj kuhaj pol ure, nato dodaj 1 žlico soli in shladi.

S hladno kvašo prelij pripravljeno meso v glinasti ali porcelanasti posodi in postavi na hlad. Kvaša mora stati čez meso.

Kvašen zajec v smetanovi omaki.

Kvašeno meso, posebno hrbet in zadnje stegno, pretakni (špikaj) prav na gosto s slanino. Ako mesa iz kakoršnegakoli vzroka ne moreš špikati, nareži slanino v tanke krpe in le te položi na meso. V kostroli prepraži na eni žlici masti sledeče na liste zrezano: pol čebule, srednji koren, pol zelene in par korenin peteršilja. V to položi špikane ali s slanino obloženega zajca, prilij par žlic kvaše ali vode ter peci v pečici. Medtem ga večkrat polivaj z lastnim sokom in prilivaj potrebno tekočino, kvašo ali vodo, da se koreninje ne smodi, pač pa enakomerno pari.

TRGANJE V SELEPIH

je začetek revmatičnega obolenja. Lokalno zdravljenje obolelega dela telesa zdravi se z obložki Pistyanskega blata na domu. Dobi se v prikladni formi v drogeriji Gregorič, Prešernova ulica 5, Ljubljana. 1684

Ko je meso prilično dovolj mehko, ga vzemi iz kostrole na topel krožnik. Če sok ni čist, to se pravi na sami masti, ga pusti toliko čase še prekuhati, da vsa voda izhlapi. V čisti sok potresi tri žlice bele moke, praži vse skupaj par minut, ali med tem dobro premešaj iz dna. Zalij s potrebno količino vode in če hočeš, lahko dodaš pol kozarčka belega ali rdečega vina ter nastrgaj malo oreška. Pusti malo pokuhati, prilij po potrebi malo kvaše. Omaka naj bo srednje gosta.

Sedaj položi meso nazaj v omako in kuhaj po malem še dober četrt ure. Par minut predno postaviš zajca na mizo, dodaj omaki četrt litra dobre kisle smetane in pusti, da enkrat prevre. Hrbet zreži na dva prsta široke kose, naloži vso meso v skledo, čez pa pecidi na luknjičasti zajemalki omako.

Kot prilogo daj pražen riž, široke rezence ali krušne cmoke.

Divji zajec (nekvašen) v smetanovi omaki.

Sveže pripravljeno meso špikaj in pokropi s kisom. Prepraži v masti na lističe zrezano: pol čebule, koren, peteršilj in zeleno. V to položi meso in speci skoraj do mehkega. Polivaj ga večkrat s sokom ter prilivaj potrebno vodo. Nato vzemi meso iz soka, pokuhaj sok do čistega, dodaj tri žlice moke ter prepraži med mešanjem. Prilij vodo in kozarček vina, dodaj 20 zrn popra, 10 zrn gvircica, lavorjev list, ščep timijana, par zrn brinja in kolešček limone. Dodaj, če treba še malce kisa, da je omaka kiselasta in ostra. Vloži nazaj meso, kuhaj četrt ure, tik predno postaviš na mizo dodaj četrt litra kisle smetane ter pusti enkrat prevreti.

Cene in sejmska poročila.

Na mariborski svinjski sejmu 4. decembra je bilo prignanih 94 svinj. Cene mladih prašičev so bile sledeče: 5—6 tednov 50—80, 7—9 tednov 90—100, 3—4 mesece 150—200, 5—6 mesecev 300 do 400, 8 do 10 mesecev 450—500, 1 leto stari 560—850 Din. 1 kg žive teže 5—6 Din, 1 kg mrtve teže 7—9 Din. Prodanih je bilo 60 svinj, oziroma prašičev.

*

Marnbreg.

Naravno je, da se je v neposredni zvezi s krajevnimi premiki po svetovni vojni dvignil klic po naši starejši zgodovini, češ, naj ta doseže, kdo je prej ali prvotno tu ali tam stanoval, ker je naravno, da je ta na podlagi svojega lastnega jezikovnega zaklada tudi poimenoval oni kraj po svojem vtisu. To načelo nam bodi tudi alna opora pri ugotovitvi kakor obnovljenju nekdanjih naših krajevnih imen!

Takoj po prevratu se je v našem časopisju vnel boj, kako se na primer naj preimenuje ime trga »Marenberg« v novem položaju. Da je to »Marnbreg« je bilo sicer vsakomur jasno, kajti za nemški »Berg« imamo svoj »breg« in »maren« je itak slovenski izraz za »obmejni«, slično kakor je »omara« od vseh strani zasigurana ali omejena shramba. Vemo pa tudi, da so se nemški doseljenci šele v 10. do 12. stoletju začeli pomikati iz Dolnje Avstrije čez Semerink v takratne slovenske pokrajine. Toda naš narodni ponos ni bil tako silen, da bi bil zmagal nad Nemci. Uvedlo se je uradno ime »Marenberg« mesto »Marnbreg«.

Slovenski bojevnik se namreč niso mogli sprijazniti s slovensko obliko, ker so živeli stoletja pod nemškim vplivom in pritiskom ter so se končno pobotali po vzgledu onih dveh vinskih bratcev, katera nista medsebojno pristopila, da plaha drug drugemu »ceho«, nakar sta jo ostala dolžna — oba, kar

Fr. Ks. Meško:

Črna smrt.

»Bolna?« se je trudil, da bi zbral blodne misli, a jih je lovil le s strašnim naporom in silno počasi. »Bolna? Aha, tedaj umrje. Vsi umirajo, vsi bomo umrli . . . A počaj! Pa nisem nekomur nekaj obljubil, če Rozka zbolí? . . . A komu? Počaj — ali ne gospodu Sagadinu?«

Nejasno mu je blisknilo skozi težko, neurejeno razmišljanje, da bi brž moral krese zakuriti. A jasno se ni zavedal.

»Kaj, če bi vendar šel in zakuril? Škode ne bo!« A ko je vstal, je takoj brez moči padel nazaj na klop.

»Pa sem tako pijan?« se je čudil. Ni še verjel, da že stoji tik ob njem črna smrt, ga že drži s svojo težko roko in ga nikdar izpustila ne bo. Nikoli več ne bo kresov kuril!

Mrak se je že povsem v noč zgostil, kar je nastal v vasi vik in krik. Goreli so obsežni hlevi in gospodarska poslopja turniške graščine. Poslopja so bila polna snopa in sena. Veličastno-pošastno je razsvetljeval ogenj vse polje.

Ljudstvo, tako že vse zbegano, je požar še huje razburil in preplašil. Znanilec še večjih nesreč se jim je zdel.

To se je zdel tudi župniku Rajavcu.

V mraku je poslal brat ponj. Sel je takoj in vzel s seboj zdravila. Na deželi so jih imeli in delili bolnikom večinoma duhovniki. Kajti zdravnik ni mogel k vsakemu bolniku, k mnogim bi prišel tako nepozno.

»Pošlji takoj po mestnega fizika v Ptuj«, je ukazal župnik bratu.

»Ali se naj oglasi hlapec tudi pri Sagadinovih?«

»Ne!« je odločno odbil župnik. »Kaj hočeš sedaj s tem tukaj? To bolnico le vznemiri. Pomagati pa ji tako ne more.«

Čez nekaj minut je hlapec odjezdil. Po poldruguri se je vrnil s sporočilom:

»Gospod fizik je v Turnišču. Graščakinja je na porodu, pred časom, prestrašila se je tako. K nji je moral. Pride pa ali še ponoči ali jutri zjutraj.«

Duhovnik se je prestrašil. — »Glej, z ognjem nam je Usoda posegla vmes. Zdaj vem, da je dopolnjeno. Prepozno bo prišel zdravnik, umrla bo.«

Nedolgo potem je prišel še kaplan Hauptman. Ves dan je hodil po vaseh, spovedoval, svetoval, dajal pogum bolnim in umirajočim, delil tolažbo še zdravim, a vendar trpečim, ker je trpelo vse, vse

Večni potnik.

Ahasver, večni potnik, je pripovedoval:

»Prišel sem v neko mesto in sem vprašal moža, ki je delal na vrtu, od kdaj je to mesto tukaj. On je nadaljeval svoje delo ter menil, da je bilo mesto vedno tukaj na tem kraju in bo tu vedno ostalo.

Čez pet sto let sem prišel na isti kraj. Osamljen pastir je pasel tu svojo čredo, o mestu ni bilo več sledu. Vprašal sem ga, od kdaj ni več mesta. Odgovoril je, da že vedno pasejo na tem kraju in da rastline vedno enako rastejo in venejo.

Čez pet sto let sem bil zopet tu. Našel sem morje, ki je valovilo

ze jima je najboljšje obneslo. Opustila se je takrat, vpostavitve prvotnega slovenskega imena pod pretvego, da ne bo zamere: naj ostane pri starem — nemškem imenu. In tako je ostalo do danes.

D. Žunkovič.

*

Razvoj pošte.

Pošta je v sedanjih časih tako potrebna uvedba, da bi brez nje sploh izhajati ne mogli. V dobi prenosov po radiju in gledanja na daljavo bo zanimivo, pogledati nekoliko v najstarejše čase in vprašati: Kako neki je bilo tedaj s prenašanjem novic in zanimivosti?

Pošta v starem Egiptu.

Grški zgodovinar Herodot poroča, da je bilo prvo dnevno opravilo staroegipčanskega faraona, da si je pustil prečitati pisma, ki so bila došla iz vseh delov kraljestva. Ta beležka nam je dokaz, da je obstajala že celo v starem Egiptu neke vrste pošta. Papirusi (rastlinska tvarina, na katero so pisali Egipčani), ki so ohranjeni iz leta 1400 pred Kristusom, nam tudi potrjuje Herodotovo trditev. V onih starodavnih časih so bili faraoni v zvezi z babilonskimi vladarji. Pisemska izmenjava med obdvojnimi kralji je bila zasebnega ter družinskega značaja.

O pošti v današnjem smislu v starem Egiptu ni niti govora. Da je obvestil faraon babilonskega kralja, se je poslužil posebnega sela. Kakor faraon so občevali med seboj tudi knezi in veliki duhovniki mogočnega ter razsežnega Egipta. Priprosti narod se seve ni mogel posluževati pošte.

V staroperzijskem

kraljestvu je organizacija pošte že napredovala. Perzijski satrapi (vladarji) so pustili po celem kraljestvu postaviti majhne stolpiče, ki so bili tako daleč eden od drugega, kakor daleč sega člo-

veški glas. Straže, ki so bile stalno nameščene po stolpičih, so se lahko med seboj sporazumele. Na ta način so priromale važne vesti iz najbolj oddaljenih krajev kraljestva v prestolno mesto. Kralj Cir je izpopolnil poštno organizacijo na ta način, da je uvedel tekače, ki so bili postavljeni ob vseh važnih postojankah ob cestah in so morali biti vsak čas pripravljeni za tek. Perzijske poštno tekače so imenovali »noge kralja«.

Pravi ustvaritelj perzijske pošte pa je bil kralj Darij I. Dal je povelje, da so zgradili s konji opremljene poštno stacije. Prenos obvestil in novic so prevzemali konjeniki. Perzijska pošta je bila v času miru in posebno še vojne državna ustanova. Vrhovno poštno vodstvo je bilo v rokah osebe iz kraljeve bližine. Darij III. je bil pred kronanjem za kralja perzijski generalni poštni ravnatelj.

Na Kitajskem

je obstajala mnogo stoletij pred Kristusovim rojstvom organizacija pošte, ki je bila podobna stari perzijski. Tudi starokitajski vladarji so se posluževali selov na konjih.

Na Grškem

so že imeli dnevne tekače. Grški zgodovinarji poročajo, da je pretekel gotovi Filipides v dveh dneh razdaljo 270 km, da je sporočil Lacedemoncem, da se vali proti Grški ogromna perzijska armada. Tekoč macedonskega kralja Aleksandra Velikega, Macedonec Filonides, je prehitel 340 km v 9 urah.

Rimska pošta.

Najboljše poštno zveze pa je znal vpostaviti stari Rim, kojega državne upeljave so bile na višku časa. Beseda pošta je latinskega izvora iz »pozita« (na gotovo mesto postavljeno). Julij Cezar je pustil ob najvažnejših vojaških cestah zgraditi posebne postaje, na katerih so morali biti pripravljeni vojaki konjeniki, da so prenašali obvestila in novice. Te postaje so se imenovali »po-

sita« (pošta) in jezdecji na njih »equites positi« (postavljeni jezdecji).

Kakor v perzijskem kraljestvu je bila tudi starorimska pošta na razpolago edinole cesarjem ter višji oblasti. Civilno prebivalstvo, ki je prebivalo ob starorimskih cestah, je moralo dati v gotovih slučajih konje na razpolago za poštni voz. Le one osebe, ki so bile pod posebnim pokroviteljstvom cesarja in senata, so lahko tudi zahtevale, da jim da narod konje na razpolago. V prvem stoletju po Kristusu je število cesarskih miljenecv tako naraslo, da je občestno prebivalstvo stokalo pod bremenom neprestane pripravljenosti glede konj ter voza. Rimski cesar Nero je razveljavil leta 96 omenjeno nadlogo, a je bila pozneje zopet uvedena.

Prva pošta za civilno prebivalstvo

pa ni bila upeljana v Evropi, ampak na Japonskem. Že v prvih početkih japonske kulture je lahko predal vsak Japonec poštnemu selu proti odškodnini pismeno sporočilo, katerega je ta oddal na naslov. Na Japonskem sta bila vedno dva sla za slučaj napada, da bi eden lahko rešil pošto. Pismonoše na Japonskem so prenašali pošto v lesenih zabojih, ki so bili pritrjeni na dolge palice in opremljeni z zvoncem. Ako je starojaponski poštni sel pozvonil, je morala biti cesta prosta.

Pešta v Ameriki.

Veliko pred prihodom Evropejcev v Ameriko so posedali tamošnji visokokulturni narodi Aztekov in Inkov daleč na okrog razpredeno poštno zvezo. Pismonoše staroameriških Inkov so prenašali čisto drugačno pošto nego njihovi evropski tovariši. Pisma Inkov niso bila pisana na papir, ampak so bila motvozi, na katerih so se nahajali vozli. Vsak drugače barvan vozec je pomenil nekaj posebnega.

Kakor hitro pa so podjarmili Azteke in Inke Španci, so temeljito iztrebili tudi staroameriško pošto.

*

daleč, daleč. Ribič je vrgel svoje mreže v morje in ko je truden malce počival, sem ga vprašal, od kdaj je tu morje. Nasmejale se je in dejale, da je morje tu vedno bilo in da so tu vsikdar lovlili ribe.

Čez pet sto let sem se semkaj vrnil. Zdaj je bil tu velik gozd. Mož je stanoval v tesni koči, bil je drvar, ki je gozd izsekaval. Vprašal sem ga, kako star je ta gozd. Odgovoril mi je, da stoji, kar pomnijo on in njegovi predniki, in da bo stal tako tudi kdaj.

Ko sem potem prišel sem zopet čez pet sto let, je bilo tu veliko mesto z živahnim vrvenjem ljudi po ulicah. Vprašal sem, kdaj so

trepetalo pred prihodnostjo ali za umrlimi žalovalo. Kdo ni bil tedaj sočutne besede in tolažbe potreben?

Proti polnoči sta se z župnikom vrnila v župnišče.

A župniku ni dalo ostati v sobi. Zdaj je čutil, da je nečakinjo bolj ljubil, nego je kdaj maral priznati sebi, pokazati drugim. Pa mu je bilo srce polno skrbi in bolesti, ko je videl deklico tako trpeti in sehniti, in ji ni mogel pomagati. In bolelo ga je, ko je videl izumirati stari, bogati rod Rajavcev.

Kaplan ga je slišal, da je čez kratko šel spet po stopnicah dol. Začudil se je, kam bi bil tako pozno namenjen. Stopil je k oknu in oprezoval v poljasno noč. Pa je videl, da gre župnik v cerkev.

»Res, tamle najdemo še edino nekaj tolažbe in miru«, je pomišljal iz trpke žalosti in utrujenosti. — »Saj bi človek obupal in si sam želel smrti, če mora vse to gorje gledati, pomagati pa ne more. Kakšen dan je bil spet današnjil!«

Ko je razmišljal, kaj vse je danes spet videl, z ljudmi sam pretrpel, se je zgrozil in stresel, kakor bi ga napadala mrzlica. Tako polno tega ljudskega gorja mu je bilo srce, da mu navzlic pozni uri ni dalo leči in zaspati. Kakor v nekaki omotici je sedel za mizo in si pripravil papir in črnilo.

In ko je zunaj v prirodi božji in tukaj v tesni kaplanski sobici sanjala tiha noč, ki pa v nji ni sni-

vala in počivala črna smrt, in ne počivali stoteri in stoteri, temveč so drhteli ob bolniških posteljah, jokali ob umirajočih ali že umrlih, v bolečinah vso noč pretrpeli in preječali, je kaplan v zneseni latinščini opisoval grozo črne smrti, ki jo je videl z neomejeno samosilniško in samovladarsko močjo po deželi gospodariti.*

Dolgo v noč je sedel za mizo, goreč v pesniški vznesenosti, ves pogreznjen v svoje delo. Že so na vasi petelin peli, ko je luč ugasnil in h kratkemu pokoju legel.

* V prevodu bi se ta popis glasil:

»Tam, kjer Drava, ponos prelepe naše dežele, svoje valovje podi in pljuške livade napaja: tam sta mnogo nesrečnih v Hades (v podzemlje, na drugi svet) pahnila

Smrt in Pomor, žrtev tisoč in tisoč zahtevaje. Ako imel bi peres čez sto in toliko jezikov, del le prav majhen nezgod bi opevati mogel. Vsak je dohod zaprt, zaprte so ceste, mostovi, v mestu zaprt je promet, zastajajo v domu opravki. Straža zastavlja vstop s pogledom in kopjem pretečim, vsakega tira nazaj, ki pokazati pisma ne more, ki bi mu dalo oblast, da sme prekoračiti meje. Da, celo na razpotjih so križi, povprečni tramovi vedni stražarji. In kamor ni moči postaviti straže, tam pa podtaknjen plamen vpepelil je strehe predmestne. Slišiš nesrečnežev stok, ki se dviga do neba oboka? Klic je njihov zastonj, da so zvesto Kristusu vdani, verni nedežvi. In krst jih obliči z milostjo svojo

Razvanje. V četrtek dne 25. novembra, smo pokopali vrliga moža posestnika in kovača Jožefa Muhiča, ki je umrl v starosti 64 let. Njegovi prijatelji in znanci so prišli od blizu in daleč mu skazat ljubezen in prijateljstvo. Spreved se je pomikal od hiše žalosti v spremstvu domačih duhovnikov, znancev in prijateljev, članov gasilnega društva, domače godbe in pevskega društva pod vodstvom našega vrliga pevovodja g. Strleta k podružni cerkvi sv. Mihaela, kjer je bila služba božja za rajnega. Po blagoslovljenju njegovih ostankov je naš župan Korošec s prisrčnimi besedami opisal njegovo življenje in delovanje. Pevsko društvo mu je zapelo nagrobnico in godba zaigrala žalostinko. Vrlil mož naj počiva v miru!

Otiški vrh pri Dravogradu. Vedno bolj se vrstijo novi grobovi na našem pokopališču. Zopet so se žalostno oglasili zvonovi cerkve sv. Petra na Kronski gori ter naznanili, da je umrl g. Franc Vrhnjak, po domače Mrtvoz, v starosti 87 let. Bil je vzoren krščanski mož. Dolgo in mučno bolezen lanske zime je srečno prestopal letošnjo zima pa ga je vzela. Dne 22. novembra ga je pa nenadoma zadela kap. V gozdu posestnika Franca Navodnika so ga našli mrtvega. Kako so bili presenečeni domači, ko so zvedeli to žalostno novico. V četrtek dne 26. novembra smo ga spremljali s potrtnim srcem na zadnji poti. Njegovi duši želimo mir, njegovim domačim pa iskreno sožalje!

Svečina. Poročila sta se Ivan Kebrič, posestnik iz Dobrenja pri Št. Ilju, in Mimika Rat, hčerka uglednega posestnika na Vrtičah. Mlademu paru želimo obilno božjega blagoslova!

Jarenina. Pri nas se je nepričakovano pojavila otroška nalezljiva bolezen ošpice, katera je pobrala že več naših dragih malčkov. Tej nalezljivi bolezni je tudi podlegla dne 23. novembra Pezdček Jelica, sedemletna hčerka Pezdček Josipa, posestnika in župana v Vučkovskem dolu. Tem potom se žalujoča stariša zahvaljujeta za vse dokaze iskrenega sočutja.

Na vse zgodaj so poklicali župnika, zakaj usoda Rozkina se je morala vsak trenutek dopolniti. A tudi na materi so se pokazali znaki črne bolezni.

Ves potr in uničen je govoril Rajavec bratu župniku: »Da bi mi Bog pustil vsaj eno! Ko bi sv. Rok, ki sem vedno tako zaupal vanj, izprosil pri Bogu zdravje vsaj eni! Polovico premoženja bi daroval in postavil sv. Roku kapelico, ne, cerkev, ki bi naj še poznim rodovom naznanjala, kako dobroto mi je storil.«

»Premisli, brat, kaj zaobljubljaš«, je strogo

Vse store, da le grob jih ne bi prerani pogoltnil. A to kazen in bič smo mi sami si spletli. S svojim življenjem Pomor za lase smo privlekli v te kraje. Slepo je bilo oko. In zdaj, ko straža z orožjem zunaj pred durmi stoji in spominja nas jeze Gospoda ter zabranjuje vsak shod, le malokdo zanjo se briga. Shajajo se, pijo in jedo pri obloženih mizah, vabijo in vabila tako pošiljajo — smrti. Kakor nastavljen je kače privabi in jih ugonobi, prav tako ljudem bilé so gostije nastava. Ko praznujejo pir, glej, se Črni pomor prikaže, mnogo takoj umori jih oženj v preih pekoči, drugim upihnejo luč življenja ulesa nevarna. Loge prijazne, polje rodovitno pokrivajo trupla ter razširjajo smrad, ker je pogrebeec premalo. Trudijo se zastoj vsi zdravniki z gosposko, bilo odganjajo s silo, pa vse prizadetje je prazno. Smrt s svojo koso kosi povsod, ne dela razločka. Dete se orsi drži matere drage, že mrtve.

Prav posebno pa se zahvaljujeta č. g. katehetu Malej Ignaciju za častno spremstvo ter ganljiv govor ob odprtem grobu, nadalje domačemu pevskemu zboru za pretresljivo žalostinko, vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za poklonjene vence in cvetje ter udeležbo pri pogrebu. Bog plati!

Vurberg. Veliki farni zvon nam je dne 22. novembra naznanil smrt moža v župniji. Da, to je bil res mož, g. Jakob Breg, posestnik iz Krčevin, star 85 let. Pred 60 leti je nastopil pri hiši kot hlapec, pa je vsled svoje pridnosti in vestnosti postal gospodar ter je v dobi 60 let spravil gospodarstvo do najvišje stopnje in do blagostanja. Poleg svojih gospodarskih del je veliko čital, saj je imel celo knjižnico v svoji hiši; tudi »Slovenski Gospodar« je imel v tej hiši zmiraj svoj dom, pa še drugi naši katoliški listi so imeli prostor v njegovi hiši. Ker je mož veliko čital, je bil tudi zelo izobražen ter je velikokrat osmešil takozvane učene liberalne gospode, ko so napadali njegovo katoliško prepričanje. Kot družinski oče je bil zelo vreden ter svoje otroke vzgojil v pravem krščanskem duhu. Njegovega pogreba se je udeležilo veliko domačih, pa tudi tujih župljanov. Ob grobu je vlč. g. župnik stavil rajnega vsem v zglede kot dobrega gospodarja, ki je bil kljub dobri vinski kapljici, ki jo je imel, vzor treznosti; bil je tudi dober oče vseh domačih, dobrotljiv napram revežem. Domači pevski zbor se je od rajnega poslovil z lepo žalostinko. Nismo še zagreblili prvega moža, že so zapeli zvonovi slovo drugemu možu, ki nam je menda nad 30 let lepšal naše praznike z ubranim pritrkovanjem. Sedaj so zvonovi njemu zapeli poslednji pozdrav. To je bil cerkveni viničar Matija Zavec, oče deveterih otrok. Huda bolezen (vodenika) mu je pretrgala nit življenja v lepi moški dobi 54 let. Bil je zelo vreden viničar, dober vinogradnik ter je spravil cerkvene vinograde na lepo višino. Bil je tudi zvest naročnik »Slovenskega Gospodarja«. Rajni zapuščala bolno ženo ter devet deloma napreskrbljenih otrok. Rodbini Bregovi pa tudi Zavečevi naše sožalje, rajnima možema pa večni mir!

Sv. Berhara v Slov. gor. Ljudje zmiraj huje božijo o hudil gospodarski krizi, katero trpi

ravno najhuje naše podeželje. Res človek s strahom in skoro z obupom gleda v bodočnost. Kaj bo? Zima je pred durmi, ljudje nimajo denarja ne za obleko ne za obutev, še za sol in petrolej ne. Kako pa naj plačujejo davke itd.? Hvala Bogu, drugo še ljudje imajo, samo tisti ljudi »kovači« so tako redki, a o »soračih« in »jurčkih« sploh govora ni. Merodajne faktorje prosimo, naj pomagajo omiliti gospodarsko krizo in rešiti našega kmeta, sicer bo pel boben svojo pesem od hiše do hiše. Tukajšnji krajevni šolski odbor je letos osnoval gospodinjinski tečaj, katerega obiskuje deset deklet. Res hvalvredno. Se eno moramo pohvaliti: šolski proračun je napram lanskemu znižan za 10.000 Din na pobudo župana v Koreni. Občine bi morale štediti, toda kje, ko pa šola vzame že polovico občinskega proračuna. Cesta, katero gradi občina Korena, je letos vsled ukinitve podpor ostala in se ni mogle tega tako nujno potrebna dela nadaljevati. Občina sama je finančno preslaba, a hanska uprava je v svojem proračunu okrog 1.000.000 Din črtala pri cestah. Slično kot občini se godi baje tudi okrajnemu cestnemu odboru. — Eden največjih naših vinogradnikov je posekal kos vinograda Zlahtne trte, ker se mu delo ne izplača. Prav res. Samo tega ne vemo, pri kateri stroki kmetijstva bi se še danes delo izplačalo, saj vino nima cene, živina še manj itd. — V Zimici je umrla gospodinja Slanič. Naj v miru počiva! — Tudi porok smo imeli nekaj: V Zimici se je poročil Ivo Hrastnik z M. Rejzman, v Zikarcah pa Ivan Kos, cerkveni pevec in gasilec z Jožico Fluher. Bog jim daj obilo sreče! Sedaj smo v tistem adventnem času naše pokore. Naš dobit g. župnik so nam oskrbeli tridnevnic, da lahko opravi vsak svojo pobožnost. Bliža se novo leto, morali bomo obnoviti naročnino za Slovenskega Gospodarja, »Kmetovalca« ter Mohorjevo družbo, katera nam pošilja tako lepe knjige. V nedeljo dne 22. pretečenega meseca nas je obiskal naš prijatelj Žebot, kateri je imel v društveni dvorani predavanje o zavarovanju. Poslušalcev je bila polna dvorana in marsikateri je obljubil, da si bo pustil zavarovati svoja poslopja pri Vzajemni zavarovalnici, katere zastopstvo ima Josip Lešnik. Tudi novega trovca imamo pri cerkvi, g. Ivana Klajnšek, katerega toplo priporočamo. Naši fantje nam mislijo v kratkem prirediti gledališko igro.

opomnil starejši brat. »Ako res narediš obljubo, skrbi, da jo izpolniš!«

»Gotovo jo bom. Kaj mi naj premoženje, če mi obe umrjeta in ostanem na svetu sam! Če ostanem — morda pokliče Bog tudi mene«, je pristavil tiše; zmagovala ga je bridkost, solze so mu tekale.

»Kakor bo Bog naredil, bo. On je Gospod«, je župnik resno-vdano zaključil.

Ko je v prvih jutranjih urah prijezdil mestni fizik, je smrt bila »Rožo Ptujškega polja« že utrgala. Vsaka pomoč je bila zdaj nepotrebna in brezpo-

mesto pozidati, kje je gozd, morje, pašnik. Kričali so vsi vprek, da me ne razumejo, da razen mesta ni bilo tu nikoli nič drugega. Ž

Čez pet sio let hočem zopet priti sem!«

Dobra pomoč.

Tonček se vozi prvič po morju. Ko nastane malo slabše vreme in se začne ladja polahko zibati, steče Tonček v kabino in se začne oblačiti v obleko svoje sestrice. Mati ga začudeno vpraša, kaj da dela.

Tonček: »Veš, mama, ladja bode gotovo potonila in jaz se oblečem v žensko obleko, ker sem čul, da mornarji rešijo najpoprej ženske.«

ustnice suhe na njih gladne še iščejo hrane, mamico kliče na glas, stoka in bridko se joče, mleka od nje ne dobi, strup le vsesava moreči. Glej, tam s tresočo roko umrlega moža objema žena in zadnji poljub pritiska na blede ustnice. Dolgo ne traja nje jok, obmolne in dušo izdihne. Tamkaj pa prosi soprog pomoči, ko ženo na rokah, breme predrago, drži, kmalu sam zgrudi na tla se. Hotla Usode je moč, da smrt ju naj ne razdruži, dala obema je grob taisti za posteljo večno. Ali dovolj! Nebeščani, zadeti od božje jeze. Bodí o Bog milostljiv temu mestu in ti pokrajini, meč, ki je poln že krvi človeške in pota, odtegní! Vsi svetniki, ki skrb vam je za duš odrešenje, prosite vi za nas pri vsemogočnem Očetu! Roka njegova Pomor prežene iz tega naj krajaj! Zložil in spisal Pomora popis ta je Jurij Hauptman. (Prevod Fr. Korošca v knjigi: Slekovec »škofita in naduhovnja v Ptujcu.)

Pragersko. Dne 28. novembra je bil pogreb tukajšnjega poduradnika rojaka Sihigert Ivana, skladiščnika drž. žel. na Pragerskem. Bil je mož krščanskega načela, vzoren in dober oče svoji družini. Med svojimi tovariši železničarji kakor tudi med soobčani je bil jako priljubljen, kar je pričala njegova zadnja pot iz hiše žalosti na pokopališče Spodnje Polskave. Pokojni se je udeleževal pri raznih dobroteljskih društvih, bil je občinski odbornik na Spodnji Polskavi ter predsednik Prometne zveze železničarjev Jugoslavije — skupina Pragersko. Naj počiva v miru! Žalujemo ostalim naše globoko sožalje!

Rača. Umrla je dne 16. novembra v marib. bolnici gospa Ana Klabus, doma iz Ješence pri Račah. Kako je bila priljubljena, je pokazal njen pogreb, katerega so se v tako velikem številu udeležili prijatelji in znanci. N. v m. p.!

Prvenci pri Ptuj. Na sedmini po umrli Geri Zelenik in Mariji Vesenjaki v Prvencih se je nabralo za salezijanski zavod v Veržeju 155 Din.

Velika Nedelja. Namesto venca na grob Fl. Kuhariča je dal g. Alojzij Mikl darovati sv. mašo v vinogradnih kapeli v Goričaku za dušni blagor pokojnega.

Ormož. Zadnji čas sta nas vznemirila dve nagli smrti. Monter pri falski elektrarni Fr. Žižek se je v nedeljo dne 22. novembra odpojal s svojim tovarišem popravljat električni vod v Varaždinu. Pri delu ga je ubil silni električni tok. Rajni Žižek zapušča še mlado ženo Štefanijo. Ponesrečenec je bil doma iz Radvanja pri Mariboru, kjer je moral biti zelo priljubljen, čeprav je že nekaj let stanoval v Ormožu. Saj je prihitelo na rešilnem avtu tamošnjega gasilnega društva nad 30 ljudi k pogrebu. — Par dni za tem se je hitro raznesla vest, da je naglo umrla Zidaričeva gospodinja s Huma. Bolehala je že dolgo, vendar je še vstrajala in po malem gospodinjila. Na dan smrti je šla na dvorišče, se nezavestna zgrudila in čez par minut izdihnila v naročju hčere Julike. Velika udeležba ljudi je pokazala, kak ugled je uživala pokojnica. Doma je bila iz znane Zabavnikove hiše v Vodrancih pri Sv. Bolfenku. Ta-

ko je odšla ugledna in verna žena v večnost prav dve leti po smrti svojega moža Jakoba, takratnega ključarja humske cerkve. — Čez slabe čase vse toži. Če bi kaj pomagalo, bi se vse bolj godrnjali. Kako trda gre ljudem za denar, se vidi iz tega, da vsi povprek doma koljejo živino in po zmernih cenah prodajajo meso. Tako izkupijo več, kot če bi za sramotno nizke cene prodajali živino mesarjem. Še celo berači tožijo nad krizo. Ni dolgo tega, da je nek berač preklinjal nove 25parške novce, češ, da jih je sam v... skoval, da zdaj manj naprosi. Popreje so ljudje dajali vsaj po pol dinarja, zdaj pa kvečjemu krone. — Zadnjič smo čitali med oglasi v »Slovenskem Gospodarju«, da gospa Micika Alatič predliska razne vzorce za prta, rutice itd. Dekleta, ki imajo veselje do ročnih del, se bodo gotovo poslužile priložnosti.

Vogrševci. Tužno in žalostno je zapel naš vaški zvonček smrtno pesem svoji dobrotnici, Heričevi materi, ki je zaspala v Gospodu! Zaspala je mati deveterih otrok, mati revežev in trpečih. Rajna zapušča žalujočega moža in devet, deloma že preskrbljenih otrok. Svojih devet otrok je vzgojila v pravem krščanskem duhu ter jim tako pripomogla, da jih zdaj petero gospodarji na lepih posestvih, šest službi kralju in domovini, hčeri pomagata očetu na obširnem gospodarstvu, najmlajši pa je v službi Marijanišču v Veržeju. Pogreb se je vršil dne 18. novembra. V srce ganljiv bil trenutek, ko je šestero sinov dvignilo ljubo mater na rame, da jo poneso na mirodvor. Hvala domačemu g. župniku in g. patru salezijancu iz Veržeja za spremstvo ter tudi vsem, ki so spremili rajno na zadnji poti. Blaga rajna naj počiva v miru!

Sv. Andraž v Slov. gor. Preteklo nedeljo se je vršila v Hvaljetinci velika slavnost: blagoslovitev prenovljene kapelice Žalostne Matere božje. Kako mila in draga jim je bila kapelica, dokazuje to, da so si dali pred par leti nabaviti majhen zvonček, ki spremlja vsako sv. popotnico v to vas in milo naznanja s svojim srebrnim glasom smrt vaščana. Ob tej priliki so se dale nekatere družine posvetiti božjemu Srcu Jezusovemu. Po končani slovesnosti so domači gospod župnik posvetili celo vas božje-

mu Srcu. Naj božje Srce in Žalostna Mati božja varujeta to vas in celo župnijo. Za novega župana je bil imenovan gospod Tomaž Poš, posestnik in gostilničar, za občino Sv. Andraž. Na tukajšnji osnovni šoli se bo pričel pouk v kmetijsko-nadaljevalni šoli. Kakor je imel ta pouk lansko leto primerno število učencev, je upati, da se tudi letos najdejo dobri kmetijski fantje, ki jim je ta pouk pri srcu. Poučevalo bodo domače moči. Tudi za dekleta se je ustanovil gospodinjisko-nadaljevalni tečaj. Sedaj v zimni je res primeren čas za izobrazbo. V tem težkem času pa je res tudi potrebno, da se naša dekleta višje izobrazijo. Žalost je napolnila naša srca. Tužno je zvenela pesem zvonov in naznanila, da je za vedno nehalo bití srce Marije Hanžel iz Vršeca. Umrla je v naročju svojega sina Franca. Svoje tri otroke je vzgojila v pravem krščanskem duhu. Njena hči je omožena pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Starejšega sina je Bogu darovala, da vrši službo frančiškana v Gradcu. Najmlajši sin Franc pa skrbno gospodari na domačiji v Smolncih. Pogreb je vodil njen sin ob asistenci domačega gospoda župnika. Počivaj v miru blaga žena, ki si poskrbela, da se je tvoj sin posvetil službi duhovnika. Vsemogočni naj ti bo obilen plačnik. Poročil se je Franc Kajnik z Marijo Pulko iz Čagone, župnija Sv. Anton v Slov. gor. in Franc Zagoršek z Mihko Kocuvan iz Bukošaka. Novoporočence naj obilo blagoslovi Bog!

Sv. Jernej pri Ločah. Mi Jernejčani nismo zaspani. Četudi malokedaj poročamo o sebi v »Slovenskem Gospodarju«, vendar ga ima že skoro vsaka hiša v naši župniji. — V tem letu je bila pri nas temeljito in krasno preslikana župna cerkev, v kateri opravlja naš vič. g. župnik Pavlič ob nedeljah in praznikih že več let vedno dve službi božji. Za ta njihov trud jim bodi izrečena hvala! Pripomniti je še treba, da je cerkvenoskladni odbor poskrbel, da so se pri župnišču uredili primerni svinjski hlevi in izvršila vsa potrebna popravila pri nadarbinskih poslopih. Imamo pa pri nas nekega možakarja, kateri se protivi in odgovarja sosede, češ, naj ne plačajo določenega prispevka za kritje stroškov zgoraj navedenih del ter napada cerkvenoskladni odbor. Za to bo moral ta možakar odgovarjati tam, kjer se pravica deli!

Imel je dobiček.

Jakoc: »Zakaj pa nisi zatožil Miha, da ti je vrgel kamen v glavo?«

Tone: »Čemu neki? Saj sem bil tri dni doma, da se mi je rana zacelila in mi ni bilo treba iti v šolo.«

Za smeh.

Takšne so. Ona (svojemu možu, ki obhaja god): »Le pogledaj, kaj sem ti nakupila za tvoj god: krasno fajfo, par doma spletenih nogavic in pa tole svilen obleko, v kateri se ti bom gotovo dopadla.«

Inserat. Mlad človek, ki se namerava oženiti, išče znanja z izkušenim zakonskim možem, ki bi mu to namero izbil iz glave. —

membna: ovnelemu cvetu ne da nihče več življenja in zopetnega razcveta . . .

S Hajdine je gospod mestni fizik jezdil v turistični grad, da pogleda po bolni graščakinji. Šele ko se je od tam vrnil v Ptuj, se je oglasil pri Sagadinovih, da jim javi žalostno vest.

Takoj zatem je Dominik v divjem diru drvel proti Hajdini. Kako je prišel na vranca, sam ni prav vedel. Ob groznem sporočilu, ki ga je gospod fizik skušal z lepimi besedami vsaj malo omiliti, mu je zašumelo v glavi, kakor bi bila zahrumela čez svet in čezenj strahota poslednje sodbe. Nič ni več poslušal, po konja je planil, iz mesta z njim zdvijal.

Ko je pred Rajavčevo hišo s konja skočil, je stopil iz hiše Rajavec, upognjen in postaran.

»Stric, kje je Rozka?«

Molče je pokazal kmet na pokopališče: bili so jo že pokopali.

Dominik je postal v lice bled ko platno. Sun-koma se je obrnil. Molče, s trdnim korakom, nekako grozeče je stopal v dom mrtvih. Rajavec je šel sklonjen za njim, da mu grob pokaže.

Trd in nem je stal Dominik nekaj časa pred grobom, srepo zroč v svežo, rjavo gomilo, kakor bi šele premišljal, je li res, da krije in mu za vedno zakriva najdražje bitje. Nenadoma je poltiho zaječal, se zgrudil pred grobom na kolena in se z vsem zgor-

njim telesom vrgel na gomilo, kakor bi nameraval objeti in poljubiti pokojno-molčečo postelj nje, ki je ni mogel in smel za slovo pred ločitvijo za vedno.

Rajavec je stal nem, v otožne misli zatopljen, za mladeničem. Dolgo je čakal in poslušal bolestno ječanje, hrepeneče zdihe in ljubeče klice nesrečnega srca. Pa je pomislil, da bo najbolje, ako trpečega ne moti.

»Naj se izjoka in iztoži! Tako se morda še najprej umiri, najbolj potolaži.«

Tiho je odšel k bolni ženi domov.

A Dominik ni jokal. Ni mogel. Izprva povsem iz uma, da ni mogel spočeti in zamisliti ne ene jasne misli, se je polagoma zavedel. Pa se je začel — kakor mnogi drugi v tistih hudih časih — z Bogom prepirati.

»Čemu si mi jo ustvaril, če si že od vekomaj sklenil, da mi jo tako kruto vzameš? Saj ustvaril si jo vendar meni! Čutil sem: njeno srce mojemu srcu, moje njenemu! Življenje življenju! Kakor dva potoka, daleč narazen izvirajoča, ki pa se združita, se zlijeta drug v drugega in se ne ločita nikoli več, da končata svoj tek v morja neskončnosti — tako midva . . . Pa ci naju tako ločil! Ali si res Bog brez usmiljenja, samo strašnega, neprepričljivega srca Gospod? . . .

(Konec prihodnjič.)